

FOLK OG LAND

NR. 19 — 19. ARGANG

LØRDAG 10. OKTOBER 1970

LØSSALG KR. 2,—

«En politisk thriller»:

POLITISTATEN NORGE!

AV RALPH HEWINS

Dagbladets leder 5. september beskriver nøyaktig utviklingen etter statsstipendiat Sverre Hartmanns såkalte «avsløringer» begynte i AKTUELL som «en slags politisk thriller».

Vi blir nå trakkert med en ukentlig fortsettelsesfortelling etter detektivhistoriens mest nervepirrende tradisjoner «hvor den alminnelige leser må gå seg fullstendig vill med om 'skyldige eller uskyldige', som Dagbladet tilføyer.

Hemmelige dokumenter! Protester om uskyld fra de eideide generaler som er berørt! Detektivarbeide av pressen! Avsløring etter avsløring! Og nå har man tilkalt politiet. Hele salumiten! Og vi hører at det fremdeles er mere på lager. Mere spenning!

Hvorpå man må spørre: Er dette den korrekte måte å behandle samtidshistorie på og ipso facto identiteten til et vestlig demokratisk folk?

Helt til i august ville jeg ha kalt en antydning om at det norske kriminalpolitiet ville bli innkalt for å etterforske og fortolke nasjonens historie de siste trede år for «høyeste grad av vrøvl.» Etter å ha tilbragt størsteparten av disse trede år i de nordiske demokratier — som diplomat, journalist og forfatter — ville jeg ha følt meg på sikker grunn her. Og jeg tør si at den store majoriteten av nordmenn og andre skandinaver ville ha vært like sikre. Nå vet vi dessverre

Ralph Hewins setter tingene på sin rette plass.

bedre, eller kanskje heller verre.

Som Aftenposten meldte 4. september: «Riksadvokat Håkon Wiker har allerede i en ekspedisjon til kriminalsjefen i Oslo-anmodet politiet om snarest mulig å sette i gang etterforskning i anledning statsstipendiat Sverre Hartmanns artikkelserie i ukebladet Aktuell. Etter det Aftenposten erfarer vil det bli politiadjutant Th. Haukenæs ved kriminalpolitiet som skal lede etterforskningen i denne sak — Etterforskningen settes i gang for om mulig å bringe klarhet i hva som egentlig foregikk omkring de begivenheter Sverre Hartmann skriver om.»

At dette skulle hende Hartmann — en statsunderstøttet historiker, som tidligere var engasjert av regjeringen til sammen med Willy Brandt å samle en jernbnevogn full av tyske krigstidsdokumenter, på hvilke han har bygget en hel serie av dertil hørende bøker og i løpet av denne prosess har blitt ekspert når det gjelder tidsperioden — er (eller var inntil nå) utrolig. At det skulle kunne bli spørsmål om å gi ham en lusing i form av en rettskjennelse for å stanse føljetongutgivelsen av hans arbeide er katastrofalt.

En slik fremgangsmåte utsetter ham for «contempt and ridicule» (den klassiske britiske definisjon på ærekrenkelse) og griper samtidig forstyrrende inn i hans levebrød. Og enda verre, hans arbeide trues med

statssensur på en ytterst frastøtende måte med sikte på å hindre andre samtidshistorikere fra å opptre objektivt i deres viktige arbeide.

Dette er en politistats teknikk og er egnet til ikke bare å undergrave den norske offentlighets tro på autoritetenes gode vilje og den akademiske ytringsfrihet, men også til å trekke i tvil utenlands Norges reputasjon som en «rettsstat». Grunnlovens paragraf 100 er i dødelig fare.

Det er ikke min sak å forsvare Hartmann, hvis omfattende samling av ikke offentliggjorte dokumenter etter min mening omgående burde gjøres tilgjengelige for andre historikere. Men som en historikerkollega som personlig var innblandet i krigstidsbegivenhetene i Norge og senere har skrevet en bok om emnet, protesterer jeg — ikke bare profesjonelt, men av hensyn til Norges gode navn i den vestlige verden.

Heldigvis for Norge har størsteparten av den nasjonale presse allerede protestert i ledere mot anvendelsen av kriminalpolitiet som historikere. Dette imbefatter Dagbladet (5/9). «Ærlig talt: Burde vi ikke også i Norge kunne behandle historiske forhold på en sivilisert og intellektuell måte? Dette er mer enn en komedie. Det er en dumhet.»

VG sier også (5/9): «Forskningen må være fri ellers har den ingen verdi — En forsker må ha rett til å ta feil — I et tilfelle som dette kan ingen være tjent med at

(Forts. side 6)

Hartmann, som fortsetter sine ukentlige kriminalfortellinger trass i påtalemyndighetens fantastiske inngriper.

Skodvin i ny gjesteopptreden

SOM HISTORIEAKROBAT I REINHARD-SAKEN I TYSKLAND

Legendebrannmann Skodvin ble budsendt, men var ikke heldig denne gang.

Når dette leses vil dommen i saken mot gestaposjefen i Norge, Hellmuth Reinhard være kjent. Vi skal ikke si noe fra eller til om selve dommen. Vi kan, som før skrevet i dette blad, styre vår begeistring for Hitlers hemmelige statspoliti, slik vi også kan for liknende organisasjoner i alle andre land. Det var som kjent ingen særoppfinnelse av Hitler eller Himmler dette med et hemmelig statspoliti til overvåking av statens sikkerhet og når alt kommer til alt kan vi heller ikke se synderlig forskjell på de metoder som anvendes overralt den dag i dag. Ingen annen forskjell enn at Hitlers Gestapo har fått sin virksomhet trukket frem i lyset, mens de andre stort sett opererer i det skjulte. En kan bare få visse glimt av det som foregår bak kullissene gjennom kriminalbøker skrevet av folk med inside informations.

Som sagt, vi liker naturligvis ingenlunde virksomheten til et slikt politi, og det så meget mindre som mange av våre lesere jo selv i sin tid måtte stifte bekjentskap med representanter for det britiske Secret Service. Nei, noe hyggelig bekjentskap var det visst ikke. Og det var naturligvis heller ikke det tyske Gestapo i Norge, eller for den saks skyld annensteds, og heller ikke dets sjef Reinhard Hellmuth. På den annen side har det nå gått over et kvart århundre siden de hendelser fant sted

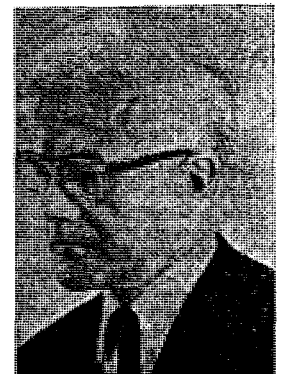
som Reinhard nå var tiltalt for og vi kan egentlig ikke se at det hadde noen som helst hensikt lenger å få ham straffet. For noen preventiv virkning kan det neppe ha når det gjelder hans nåtidige etterfølgere i andre hemmelige politiorganisasjoner, det være seg i Tyskland, Norge, England, USA eller Sovjetsamveldet, for bare å nevne noen av de mest aktuelle. Reinhard var et produkt av sin tid og av den moralske utglidning som fulgte i verdenskrigens spor på begge sider av frontlinjene. Han er ingen fare for noen lenger og har vel eventuelt nok med sin dårlige samvittighet. Slik de han kjempet med i Norge dengang også bør ha det. For de var ikke et hår bedre. De myrdet uten synderlig grunn — vel kanskje fordi de mente det var rett og riktig. Slik Reinhard og hans menn gjorde det. Og vi synes nok at skal den ene part straffes for disse fordoms mørkets gjerninger, så også den andre. Kanskje det var det den tyske rett mente også.

Men det var nå egentlig ikke dette som i første rekke interesserte oss ved den siste Reinhard-saken som vi har forsøkt å følge gjennom de nok temmelig redigerte referater i norske aviser, spesielt da i AFTENPOSTEN og ARBEIDERBLADET. Den første av disse to aviser har vist slik enestående interesse for å få dømt den norske Gestaposjef helt fra starten av, så man skulle tro bladet var skadelidende i saken,

(Forts. side 7)

Riksadvokat Dorenfeldt, kjent fra landsvikoppkjøret, ga grønt lys for politiforforskning av historien!

Gestaposjef Reinhard ble frikjent.

OLAF HOLM:

Nepotismen kaster sine skygger

«Sannheten er en frukt, som først kan høstes, når den er moden».

VOLTAIRE

I.

Det er mange forhold ved det vanstyre, som har vært fremherskende her i landet siden okkupasjonen, som det fremdeles ikke er gjort noe forsøk på å rette. Det er på strafferettens område det såkalte rettsoppgjør, en betegnelse som er en kamufasje for tidligere uheldige foreteelser, og forsåvidt en erkjennelse av dem. Men også på det siviltrettslige område er der foregått ting, som ethvert (vettugt) menneske forstår er urett.

II.

Det mest iøyenfallende utslag av det tidligere flertallsdiktatur er på sivilrettens område «samordningsloven». Den har tidligere vært tangert her i bladet. Da den nu ser ut til å få politiske følger, er det grunn til å gå den næyere etter i sømmene.

Da man på politisk hold endelig innså det uverdige i å underkaste folket en behovsprøve for å få den alderstrygd, som det i årenes løp var blitt skattlagt for, ble den tilslutt opphevet uttatt for statens pensjonister. Fra et hold ble det da hevdet, at det ville føre til «overpensjonering». Noen forklaring på hva det mentes med dette begrep, har man hittil (av nærliggende grunner) ikke forsøkt å gi. Det må antas, at dermed er ment og menes en pensjon over eksistensminimum. For å få det hele til å ta seg bedre ut, har man forsøkt å kamufilere det ved å overføre behovsprøven fra alderstrygden til pensjonen og endog ytterligere gradert den, ettersom pensjonisten er enslig eller gift.

Det er proformaverk og står ikke for domstolene i en rettsstat.

III.

Den virkelige grunn til at Stortinget lot seg forlede til å gå med på denne uhyrlige diskriminering, skal være at den daværende finansminister ga uttrykk for, at han ikke kunne finne plass på statsbudsjettet for denne «utgift».

For det første er dette ikke noe argument for å gjøre urett. For det annet, har han og alle tidligere finansministre i alle år «funnet plass» for den mellom staten og dens tjenestemenn avtalte pensjon, som er en del av lønnen — uansett «behov».

For det tredje får også staten stå ved de forpliktelser den har påtatt seg.

For det fjerde er pensjonene på forhånd betalt av pensjonistene selv ved innskudd i Statens pensjonskasse ifølge ansettelsesvilkårene, bekjentgjort ved stillingenes ledighet og betegnelse «Statens Pensjonskasse» er en misvisende betegnelse, hvis man derav trekker den konsekvens, at de innbetalte innskudd tilhører staten og av denne kan anvendes til andre formål.

For det femte våget man selvfølgelig ikke å by de private pensjonskasser noe lignende, evt. med samme påskudd — overpensjonering — og å inndra deres midler. For det sjette kan en velervert rett ifølge Grunnloven ikke fratras en borger. (Fødrene på Eidsvold visste hva de gjorde).

IV.

Som kjent søkte statstjenestemennene sin rett gjennom domstolene. Som ventet under de herskende forhold mislyktes dette endog i Høyesterett med den forunderlige begrunnelse, at når man ikke kan påberope seg skreven lov for evt. krav, så har man ingen rett. Høyesterett synes å være uvitende om, at dens oppgave er å fastslå, hva som er rett når skreven — kodifisert — rett ikke foreligger, ikke å fastslå at man da er rettløs. Det er det første som er grunnlaget for Høyesteretts tidligere absolutte autoritet.

Som kjent ble dommen av fhv. Høyesterettsjustitiarius hånlig kommentert med: Man må være jurist for ikke å forstå, at det er urett.

Det må antas at dommen er et utslag av å følge med «utviklingen», som det av rette vedkommende er opplyst har vært rettens ledetråd i hans tid. Utviklingen går jo i retning av rettsløshet på mange områder. Formodentlig er i sin tid «Bigamiloven» kommet istand, som en følge av «utviklingen» og et behov for å lovfeste den, ut fra denne forunderlige tankegang.

V.

Dommen i saken Hans S. Jacobsen og Løberg hører også hit. Den ble på alle hold imøtesatt med spenning. Vil også i denne sak nepotismens følger stikke hestehoven frem? Den gjorde det. Dommen er kommentert av H.R. Advokat Wiesener hvortil henvises.

VI.

Imidlertid er det nu kommet så langt også blant dem,

Hewins i «Daily Telegraph»

Fra en britisk leser har vi fått oversendt et klipp fra «Daily Telegraph» for 21. 8. sistl. Det dreier seg om et innlegg fra Ralph Hewins, som for tiden oppholder seg i Stockholm og beskjeftiger seg med britiske dokumenter fra annen verdenskrig som fremdeles hemmeligholdes og vil bli holdt tilbake til «efter 1972». Og det er beklagelig for «Som en samtidshistoriker og forfatter av seks etterkrigsbøker som behandler krigstidsbegivenheter i Skandinavia, Midt-Osten og Japan er jeg klar over i hvor liten grad vi fremdeles kjenner den virkelige sannhet og i hvor høy grad vi forblir ofre for vår egen propaganda før, under og etter 1939—45».

Og han tilføyer noe vi vel alle kan slutte oss til også her i Norge, hvor man ikke bare hemmeligholder viktige dokumenter som kan slå fast den historiske sannhet, men simpelthen lar dem forsvinne, nemlig: «Jeg, i en alder av 61 år, og min generasjon som ble desimert under krigen og nå dør raskt unna er berettiget til på dette tidspunkt å bli kjent med de faktiske kjennsgjeringer i forbindelse med hovedbegivenhetene fra vår levetid før vi alle utånder».

Innlegget har fått god plass i avisen, noe han som kjent har uhyre vanskelig for å få i norske aviser, så det hender altså at noen blir profet i eget land.

som ikke er direkte skadelidende ved behovsprøven for pensjon, at det ser ut, til at noe vil bli gjort med saken.

For en tid siden ble der interpellert i Stortinget om der ikke snart ble gjort noe. Dette ble på politisk rivaliserende hold oppfattet som forsøk på stemmefisking. (På seg selv kjenner man andre). Selvom det ikke er noen grunn til å tillegge interpellanten en slik hensikt, vil en fortsatt diskriminering av statspensjonistene ikke bli uten følger. Men et nytt og «mildere» lappverk på det gamle grunnlag er en innrømmelse av og samtidig en (modifisert) fortsettelse av uretten. Intet mer. Det er den saken gjelder.

VII.

Et styre som ikke gir rett og rettsikkerhet første prioritet har ingen bruk for, uansett politisk farge.

Det blir en interessant «prøvesak» for noen hver.

Olaf Holm

Ung reaksjon mot the Establishments rettskrenkelser

Redaktør Fanebust får medhold av ung interiørarkitekt i en artikkel i FÆDRELANDSVENNEN

Vi har nevnt tidligere at redaktør Toralf Fanebust har sendt ut nok et anklageskrift mot den norske rettsstats utro tjenere. Skriftet har bl. a. foranlediget efterfølgende artikkel i den kjene sorlandsavis FÆDRELANDSVENNEN. Artikkelen, som vel må sees som et tidens tegn på våknende mistro mot the Establishment fra ungdommens side er skrevet av Rolf LANGSTRØM, som vi har bragt på det rene er en ung interiørarkitekt. Her er artikkelen, som bladet bragte 31. august sistl.:

«Redaktør Toralf Fanebust har gitt ut sitt tredje anklageskrift i løpet av ni måneder. Den aldrende rettferdighetens ridder gjentar atter en gang sin klage til Stortinget om grove rettskrenkelser i Høyesterett og påtalemyndigheten.

Det er det famøse rettsoppgjøret, som tok til for 25 år siden, som i alle år har opptatt Fanebust. Og denne del av vår fredshistorie er alt annet enn noen hyggelig epoke. Hevnen satt i høysetet, og hevners dommere var ikke alltid uskyldigheter med rent mel i posen. Vi har inntrykk av at det hendte justismord ble begått for at dommerstanden skulle gå fri. Jens Bjørneboe kan ha rett i sin karakteristikk av epoken, man må til Hitlers Berlin eller Stalin og Brest-nevs Moskva for å finne lignende rettspraksis.

De avsløringer redaktør Fanebust gjennom årene har kunnet legge fram om flere av våre ledende menn, forbauer slett ikke en yngre generasjon. Vi kan derimot godt skjønne at redaktøren i 1947 ble offer for et justismord og kastet i fengsel. De som skrek høyest, og som fremdeles skriker om rettens lov og Norges beste, selger så gjerne landet, bare de får nok sølvpenger.

Toralf Fanebust forsøker gang på gang å bryte gjennom tåkeleggingen omkring det svik som ble begått, og få en offentlig avsløring av svikerne og svindlerne. Men hvordan skal det kunne skje i en tid hvor fru Justitia i lang tid har vært blind? En tid hvor man kan gi sin velsignelse til napalmbrenning av vietnamsiske barn og en forgiftning av landet som vil virke i generasjoner fremover, og dertil mele sin egen politiske kake på den tsjekkoslovakiske tragedie. Nei, gudbedre, lov og rett står det visst bare så måtelig til med.

Norske sjøfolk har i mange år forsøkt å få en forklaring på hvor deres penger i Nortraships hemmelige fond tok veien, men deres spørsmål er aldri blitt besvart. Helge Krog gjorde i sin tid

et forsøk på å ta knekken på den norske 6. kolonne, men krigsprofittørene er i dag rikere enn noen gang og med bedre og tryggere posisjoner. Og nå kommer også historikeren Sverre Hartmann med sine avsløringer.

Fanebust og de andre korsfarerne har ført en sisyfoskamp, og de kommer fortsatt til å hogge sverdet mot muren. Falskspillerne sitter sikkert i salen og kan fremdeles manipulere med makten. Overland sa en gang om Fanebust: «Det verste er at mannen har rett». Men mot den som har retten på sin side begås ofte uretten.»

Utrolig!

Vi ser i tyske blad at Deutscher Buchhandel 27. september tildelte det svenske ektepar Alva og Gunnar Myrdal sin fredspris i Frankfurter Paulskirche. De tyske bokhandlernes valg av kandidat synes å være like selvsomt som den norske Nobelkomitees. Gunnar Myrdal var som kjent minister fra 1945 til 1947 i den regjering som i strid med gjeldende folke- og asylrett under barbariske omstendigheter og uten tvingende grunn utleverte 3 000 tyske soldater internert i Sverige til Sovjet-samveldet. Det utspilte seg de mest redselsfulle scener da de ulykkelige ble drevet ombord i sovjetbåter og mange svenske offiserer søkte avskjed i protest. Bare få vendte tilbake fra Sovjet-samveldet. Men tyske bokhandlere finner altså delaktighet i den skjensel verd en fredspris, slik de fant selveste Winston Churchill verdig til Karlsprisen!

Hvorledes er det med
BLADPENGENE?
Har DE betalt?

FOLK OG LAND

UAVHENGIG POLITISK PUBLIKASJON

Redaktører:
ODD MELSOM, ansvarlig
ALEXANDER LANGE

De tause vitner

Det er i sannhet all mulig grunn til å se med skepsis på den autoriserte samtidshistorie her i landet på bakgrunn av alt det som notorisk forties og gjemmes bort. Vi har før nevnt alle de dokumenter som forholdes offentligheten, i første rekke da innberetningen fra den militære undersøkelseskomisjon. Det kan ikke ligge noe akseptabelt motiv til grunn for at denne beretning om hendelser for mere enn et kvart århundre siden fortsatt hemmeligstemples, aller minst militære hensyn. Det kan ikke unngås at offentligheten gjør seg opp en mening om hvorfor den ikke offentliggjøres.

Ellers minner vi om de mange bortkomne dokumenter og de mange dokumenter som folk som Skodvin, Hartmann og vel andre også sitter på. Det er klart at disse dokumenter ikke bør være noe privateie for disse samtidshistorikere, men må gjøres tilgjengelige for offentligheten — og ikke minst naturligvis for dem som ble rammet av etterkrigsoppgjøret i Norge og som mener at dokumenter som holdes tilbake vil frikjenne dem for landsforræderi slik det er definert i norsk og internasjonal lov.

Men ikke nok med dette. Også dagbøker som kan være egnet til å belyse de faktiske forhold holdes tilbake. Vi nevner bl. a. statsminister Nygaardsvolds.

Hartmann har som kjent hevdet at general Ruge på sine tidligere undergivne taushet om hendelsene i 1940, og vi har selv her påvist at han nektet å svare også major Kjelstrup. Fra annet hold forlyder det at han også var uvillig til å gi Forsvarets krigshistoriske afdeling opplysninger! Og i forbindelse med Hartmannsaken forteller hans sønn at generalens dagbok ifølge Ruges egen bestemmelse skal båndlegges i femti år!

Porsgrunn Dagblad, som er en venstreavis, var tydeligvis ikke oppmerksom på Ruges hemmeligholdte dagbok da det skrev en leder i forbindelse med Hartmannsaken, men det finner likevel generalens opptreden med hemmeligholdelse beklagelig. Bladet skriver således «Hovedaktøren under kapitulasjonsforhandlingene i 1940 tok dessverre med seg mye av sin viten i graven og i dag kan man bare beklage at kommanderende general Otto Ruge ikke hadde Johan Scharffenbergs invitt om et møte med Sverre Hartmann, mens det ennå var tid. Både samtiden og ettertiden har grunn til å beklage at generalen på den måten avslø å yte sitt bidrag til å oppklare de dunkle punkter som unektelig finnes.» Dertil kan man vel bemerke at generalen gjorde det for å beskytte bl. a. bladets partisiske venner med samt deres legende og deres urettssgjør, som han på sine gamle dager tydeligvis forvekslet med virkelige statshensyn.

Men kan noen nå unngå å forstå at her lukter det ille lang vei. Hva er det som på død og liv må skjules til rette vedkommende er døde og borte? Er hensikten at domfelte NS-folk ikke skal få den oppreisning de har krav på av Ruges berømte «statshensyn» og av hensyn til de urettensmenn som fremdeles er bestemmende i Norges land?

Den gamle, gamle historie

I forbindelse med et leserbrev i FARMAND om Indokina hvor det i sluttsnittet tales om «et Tsjekkoslovakia, terrorisert, ydmyket, utplyndret, ledet av quislinger —» sendte Trygve ENGEN bladet efterfølgende innlegg til leserespalten. FARMAND svarte at man «finner dessverre ikke anvendelse for dette i «FARMAND». Men her er altså det man ikke våget å la sine lesere bedømme selv:

«For en gammel antimarxist var det udeit gledelig å lese Birger Sivertsens innlegg i nr. 34. Endelig en mann som setter tingene på plass! Gledelig, ja — helt til siste avsnitt: Men da —!

Vi «quislinger» er riktig nok blitt vant til litt av hvert. Men å sette Quislings navn i forbindelse med den kommunistiske terror i Indokina, Tsjekkoslovakia, Ungarn o. a. steder, det må da være noe nær toppen av uredelighet. Faktum er jo, som alle burde vite, at han viet sit liv nettopp til kampen MOT «den stalinistiske verdensterror.» Og ikke nok med det. Han formet også et brukbart alternativ til kommunismen. Det er nettopp dette siste liberalistene mangler. Og i det øyeblikk de forsøker å skape et slikt alternativ, vil de bli uthengt og utskjelt som «nazister», «fascister», «quislinger», «fiender av folket», osv. Marxistene søker nemlig i dag som for 40 år siden «ved et folkebedrag å ta monopol på utviklingen for å bane vei for den internasjonale, kommunistiske slavestat.» Og i dag som den gang, går «de borgerlige partier på akkord med dem og deres system uten evne og vilje til å sette noe nytt og sterkt inn.»

Sitatene er hentet fra Nasjonal Samlings program i 1934, som i alt vesentlig var utformet av Quisling selv. Senere kom det en tid da også folk av «det gode borgerskap» ga uttrykk for sympati med de røde og til og med hilste dem som «befriere». Quisling holdt ubrytelig fast ved sin antikommunistiske linje, også da. Ville ikke mangt vært annerledes om alle byggende og samfunnsbevarende mennesker hadde fulgt ham mens det ennå var tid —, i stedet for å hjelpe marxistene til å få ham dømt til døden og hans navn og minne tilsvinnert?

Nesna, 24. august 1970.
Trygve Engen
P. s. Med dette skal intet være sagt om berettigelsen og hensiktsmessigheten av amerikansk krigføring —, i Indokina og andre steder.

D.S.】

Hans S. Jacobsen klager til Europarådet

Over de norske rettsinstansers uriktige stadfestelse av Norges «fortsatte krig»

Hans S. Jacobsen har på egne vegne og «som eksponent for den menneskegruppe i Norge som etter siste verdenskrig ble forfulgt for angivelig landsforræderi under den tyske okkupasjon av Norge» 25. september d. å. klaget til Den europeiske Kommissjon for Menneskerettigheter.

Klagen gjelder ett enkelt, men vesentlig punkt i Norges Høyesteretts dom av 1. april 1970 i privat straffesak mellom Jacobsen og stortingsrepresentant Sverre Løberg.

I denne dom stadfester Høyesterett det, såvel i rettslig som i faktisk henseende uriktige grunnlag for det etterkrigsoppgjør som fulgte etter opphøret av den tyske okkupasjon av Norge.

Uholdbarheten av oppgjøret gjelder flere forhold enn det som er gjenstand for denne klage. Men når det gjelder spørsmålet om den historiske sannhet og den rettslige forståelse av den avtale som 10. juni 1940 ble inngått mellom den tyske og den norske overkommando

om at samtlige norske stridskrefter la ned sine våpen for verdenskrigens varighet, er det etter 1953 framkommet så vesentlige nye supplerende opplysninger, at klagen ikke kan avvises som gjeldende et forhold fra før 1953.

Således forelå dengang ingen redegjørelse fra den mann som på vegne av Den tyske Overkommando formulerte og undertegnet avtalen, nemlig nåværende general Buschenhagen. Tidligere hemmeligholdte dokumenter av åpenbar relevans er også kommet fram.

Sammen med klagen er det oversendt en rekke dokumenter og ellers anfører Jacobsen at han «sitter inne med et omfattende materiale vedrørende saksforholdet,» men at han nødig vil belaste Kommissjonen unødvendig med stoff. Han er dog villig til å komme til personlig konferanse, for nærmere klarleggelse sammen med sin advokat, høyesterettsadvokat Albert Wiesener.

Vi skal gjengi klagen i sin helhet i neste nummer.

Sannhet eller livsløgn?

NRK 3. september 1970

«Hensynet til fremtredende personers gode navn og rykte» er altså den veibommen som statsadvokat Vikar akter å sperre sannhetens vei med! Flertallets «hellige kjyr», kanonisert av kommunismens ustvedfarisere, skal ha første prioritet. Burde ikke sannheten ha rangen og prioriteten foran alt annet og dermed også foran de mer eller mindre tvilsomme «fremstående»? Er det en statsadvokats oppgave å reise sperrebukker for sannheten, så må statsstipendiat Hartmanns være det motsatte hvis jeg forstår hensikten og meningen med en slik stipendiat.

Ola Dønheim kom som nybakt stortingsmann med i protokollkomiteen i sin tid. Han skrek opp straks han øynet noe lovstridig (han trodde nemlig som rimelig var at det var derfor han satt i komiteen) — og han ble grundig hånet og latterliggjort av demokratiets utsketere. Selvsagt. Såvidt jeg forstår er Sverre Hartmann en forholdsvis ung mann, og det kan godt være at han i likhet med Ola Dønheim ikke er klar over at jobben består i å strø sand og se mellom fingre?

Sannhet eller livsløgn —

vi har bare en av to veier å gå. Et tredje alternativ gis ikke. Og sannheten skader ikke den som fortjener et godt navn og rykte. Det må være klinkende klart selv for en statsadvønet statsadvokat! Om sannheten søkes bare av en promille nordmenn, så har de 999 ingen moralsk eller juridisk rett til å bringe den ene promille til taushet i et forfusket demokratis navn. Skjer det, med «Peer» Borten i spissen, og Bratteli fremsetter et opportunt og velfortjent mistillitsforslag, så er utvilsomt regjeringen Borten den siste borgerlige regjering her i landet. Nemesis er ingen slumpeskytter — han kan finne på å bruke både Hartmann og Bratteli som våpen og.

De medskyldige vil gå under med de skyldige. Lønn som fortjent.

Forøvrig er det min mening (ikke at Kartago bør ødelegges, men) at var det ikke for den brente jords taktikk og atombomben, så stod russerne idag i Bergen, Bretagne og Gibraltar, til tross for hykleriske sørgester på Universitetsplassen i Oslo — og kjempviseslåtten til Sæverud.

Axel Skuggevik

Ung universitetslærer

søker leilighet/hybelleilighet/hybel snarest. Enslig. Med eller uten innskudd. Henvendelse bladets ekspedisjon.

FOR UNGDOMMEN

Red.: Per Borge

Men nye slekter fødtes der korp og daude gol
og nye heimar reiser seg av gruset,
og borni spring på tun att og tindrar i sol
og nye bjørker syng sin song kring buset.

Vår allestedsnærværende Magne Skodvin ble som kjent «kalt» til Tyskland for å vitne i saken mot Reinhard. Alle norske journalister var overbeviste om at Reinhard ville bli dømt til livsvarig fengsel. Man ymtet også noe om at retten skulle reise til Hokksund på åstedsbefaring. Heldigvis hadde den tyske rettsadministrator sine sanser i behold da han avsto dette. Om åstedsbefaringen hadde blitt gjennomført, så hadde Hokksund vært det stedet i Norge som hele verdensoppmerksomheten var rettet mot. Tenk hvilken gedigen norgesreklame dette kunne bli, for «motstandsmannen» Einar Storrusten.

Men hvor lenge var Adam (les: norske pressefolk) i Paradis? Når man allikevel ikke fikk noen «billig» Norgesreklame måtte man gjøre noe annet. Hva kunne ikke være mer naturlig enn at den tyske domstolen stiftet bekjentskap med eksperten Magne Skodvin, mannen som ikke til dags dato forstår forskjellen på «Norge» og «Nordmenn» og som, kanskje ved en liten glipp glemte å ta med avtalen av 10. juni i sin «doktoravhandling». Det skal jo her tilføyes at det var ikke sikkert at opponentene selv kjente den!

Vi forstår godt når den tyske dommer uttalte at Skodvin var «samtidshistoriker» og at han gikk i vannet da man eksaminerte om sabotasjehandling. Det er godt at noen domstoler er nøkterne når det gjelder «ekspertuttalelser» og særlig fra professorer i «samtidshistorie». Hvordan en norsk domstol takler en slik sak kjenner vi når den er nødt

Diskusjonsteknikk

I den senere tid har jeg som debattant møtt flere «skarpskodde» debattanter. Når det er diskusjon om tiden mellom 1939-45, så er det ganske typisk hvordan man benytter seg av enhver anledning til å vri seg unna for å unngå å svare på spørsmål som vil trenge et kompromitterende svar. Jeg har flere ganger stilt spørsmål av denne formen: «Det er vel faktisk den norske regjering som med sin trangsynte politikk bør ha skylden og bør ta ansvaret for forholdene i Norge under krigen?» Til svar faller det ikke

sjelden en slik replikk. «Ja, det er jo så det, men...» Etter men følger det som regel en utbrodering som er til disfavør for enkelte grupper i det norske folk. Det er «rart» at disse personer kan være enig i poenget til svaret i selve spørsmålet, men som deretter er nødt til å distansere seg fra det farlige, nemlig fra sannheten. Denne samme sannheten er uunngåelig når historien skal skrives over disse personer, som vet at andre har og har hatt rett, men som av hensyn til tidligere «bedrifter» er nødt til å gå på akkord med sin samvittighet.

Bjørn Jernside

ØYSTEIN ULV:

Naturvern og folkevern

Den brede folkebevegelse som naturvernideen plutselig har frembragt, er en dyp tilfredsstillelse for enhver bevisst nasjonalsinnet. Blod og jord-tanken hos de tyske nasjonalsosialister, dyrkingen av odelsbonden og ættefølelsen hos det norske NS, idag får vi demonstrert tydeligere enn noensinne at alt dette ikke var formålsløst svermeri (slik som pøbelpropagandaen har fremstilt det), men tvertimot viser en dyp forståelse for dette at mennesket ikke kan sees som et slags frittstående

til å ta to husmødre med på rådslagning når det gjelder historiske og juridiske sider under en okkupasjon.

Det neste blir vel at man tar et orakel i bruk i dette landet, som jo er et demokratiets land, akkurat som det gamle Hellas.

astral-legeme, som man kan herje og mikse med alt etter behov. Våre røtter i en biologisk fortid og nutid, vår sammenheng med og avhengighet av alt som heter naturlig grunnlag og omgivelse: Dette er ikke svermeri, men livsviktige betingelser for mennesket som art.

Når derfor en massebevegelse reiser seg i og mot vårt selvmorderiske teknologisamfunn, da er det fristende å hevde at det er grunninstinktene som nu endelig reiser seg til kamp i Homo Sapiens (For hva enn astralteoretikerne hevder: Moderne vitenskap har vist at mennesket ikke er uten instinkter, ja, at vi kanskje fremfor alt er et instinktvesen.)

Det er morsomt å observere det dilemma som naturvernbevegelsen har forårsaket i en del kretser. Partipolitikerne er selvfølgelig evig og alltid opptatt av det som rører seg i folket, ihvertfall på overflaten, men samtidig er de livredde for å forandre en samfunnsutvikling som bringer dem fete bein og en privilegert posisjon. Og hvis naturvern i bredeste forstand virkelig skal tas på alvor MA utviklingen finne en ganske annen retning. Konservativ krets mer eller mindre tilknyttet næringslivet er på den ene side meget opptatt av å bevare fosser og fjellvidder, men går som katten rundt grøten når det gjelder industriens

(Forts. side 7)

KAMPSANGER FRA DENGANG:

Rekker på rekker

8.

Og naturligvis må vi ha med en av de mest populære sanger helt fra de aller første kampår, «Rekker på rekker». Den har vel vært sunget utallige ganger i alle avkroker av vårt land, med glød og begeistring av en ungdom dengang som satte seg store mål og som var villige til å sette noe inn for det de trodde på.

2. Sangen om framtidlandet
ljomer i bygd og by.
Fenger i folkets lengsler.
Tenner vårt håp påny.
Løftet om Quislings Norge
lever i Hirdens tro,
verges av sosialister,
ungdom av nordisk blod.
Solkorsets flamme
brenner oss fri,
nærer vår eldhug
til den siste strid.
Ukjente kjemper
med løftet hånd
sverger NS å følge i din änd.

Willy Brandts NATO-innsats, som vekker slik jubel blant norske NATO-venner.

SIEGFRIED:

Forsøkene på å opprette en norsk forsvarsmakt

Det var ikke bare general Ruge som arbeidet for dette, slik Hartmann har påvist, men også Nasjonal Samling. Ensartet handlingsmønster gjennom hele okkupasjonen.

I sin artikkel i AKTUELL for 19. september om den norske kapitulasjon i juni 1940 skriver statsstipendiat Sverre Hartmann bl. a. at oppmerksomheten «i en overdreven utstrekning (er) blitt festet ved juniproblematikkens første fase, til fortrelsel for det som tross alt er hovedsaken, nemlig utviklingen etter at general Ruge den 23.—24. juni utferdiget sin fortløpige instruks til daværende major Lindbäck-Larsen om å utnytte grensevaktordningen som en falskskole for hæren med te på å få bygget opp kadrene til en kommende forsvarsmakt.»

Vi er enig i at dette er et overmåte interessant punkt og det av flere grunner. Først og fremst naturligvis «di det så klart viser det rtmann forøvrig i sin artikkelserie klart har bevist, at avtalen i Trondheim avsluttet Norges statlige krig og at de norske offiserer som hadde noe med denne avtale å gjøre først og fremst var klar over det og derfor handlet som de gjorde. Men det er interessant også av en annen grunn, nemlig at det viser en forbausende konformitet i mål og handlemåte, når det gjaldt disse offiserer og offiserer i Nasjonal Samling.

I denne forbindelse kan man naturligvis først peke på Quislings dilemma 9. april som førte til at han overtok regjeringmakten. Bakgrunnen for dette var i første rekke det som hadde hendt i Polen, hvor to okkupasjonsmakter sikret seg hver sin del. De samme to kunne eventuelt komme til å opptre i Norge så fremt det virkelig kom til alvorlige kamphandlinger

General Ruge ville bygge opp en ny norsk hær etter kapitulasjonen.

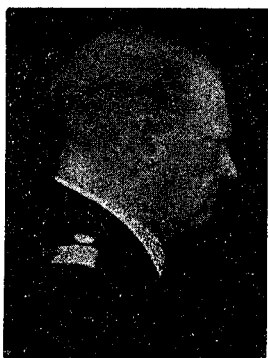
med de tyske tropper som etter Tysklands eget oppgivende rykket inn for å beskytte Norges nøytralitet og suverenitet. Så lenge situasjonen var den ville Sovjet-samveldet vanskelig kunne intervensere. Da så Nygaards-voldregjeringen forsvant over alle heier uten å klarlegge situasjonen fant Quisling å måtte overta for å opprettholde suvereniteten og statlig unngå å komme i direkte krig med Tyskland. Og skulle den norske forsvarsmakt kunne opprettholdes under disse forhold, noe som naturligvis lå offiseren Quisling på hjerte, så måtte kamphandlinger unngås i størst mulig utstrekning. Quislings aksjon med overtakelse av regjeringmakten og hans tilbakekallelse av den mobiliseringsordre som ikke engang var gitt, kan altså sees også som et forsøk på å holde den norske forsvarsmakt intakt for eventuell anvendelse under gunstigere forhold. Altså en ordning i likhet med den Danmark aksepterte.

Det neste utspill i forsøkene på trass i alt å opprettholde en norsk hær, eller iallfall en grunnstamme for den, kom naturlig nok fra den norske forsvarssjef general Ruge. Quisling var da som kjent blitt intrigert vekk, de brukne geværs menn hadde fått sin meningsløse krig, mens administrasjonsrådet var den tyske okkupasjonsmakts lidige tjener i de områder som var og etterhvert ble okkupert. Da så de siste kamphandlinger sluttet og regjering og konge forsvant over havet til en eksiltilværelse dukket Quislings gamle dilemma opp igjen, men denne gang hos general Ruge.

Hva med faren for at Sovjet-samveldet skulle gjøre i Nord-Norge som det gjorde i Polen, sikre seg sin del av byttet? Hans overveielser førte til det militære samarbeide med de tyske tropper på grensen mot Finland, stadfestet i Trondheimsavtalen og i de nærmere bestemmelser som ble truffet i Narvik den påfølgende dag. Dette kunne naturligvis ikke skje hvis ikke både Ruge og hans nærmeste offiserer anså Norges statlige krig med Tyskland for avsluttet.

Men general Ruge hadde videre siktepunkter i forbindelse med troppene i Øst-Finnmark og det militære samarbeide med Tyskland. Han ville ikke uten videre avfinne seg med at regjeringen Nygaardsvolds katastrofale politikk helt hadde tilintetgjort den norske forsvarsmakt for all fremtid. Det foresvevet ham kanskje noe om den hemmelige oppbygging av den tyske forsvarsmakt som hadde pågått siden den avslutning av første verdenskrig som reduserte den tyske hær til et lite Reichswehr.

Nåværende general Lindbäck-Larsen, som etter kapitulasjonen fungerte som en slags militær rådgiver for fylkesmann Gabrielsen (han som skulle være mellomledet mellom de norske tropper i Øst-Finnmark og de ordregivende tyske tropper), beretter om disse Ruges planer i et PM av 24. oktober 1940, som gikk til kommissarisk statsråd Hagelin, innenriksministeren, og hvem Sivilforvaltningen for hær og marine sorterte. Han anfører i dette PM som Hartmann (Forts. side 8)

Quisling gjorde et siste forsøk gjennom å åpne adgang til frontinnsats på tysk side.

ALEXANDER LANGE:

Mobiliseringen som uteble

12.

Avslutningen av Carl Trogstads artikkel i Morgenbladet

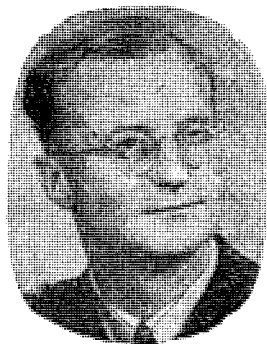
Dokumentasjonen om mobiliseringen som uteble i 1940 avsluttes her med utdrag av siste del av Carl Trogstads betraktninger «25 år etter» i Morgenbladet i 1965. I det vi gjenga sist anførte han som kjent at det var grunn til å kaste blikket på personen Halvdan Koht:

«— La oss så se litt på personen Koht og hans ledelse av utenrikspolitikken. Den populære oppfatning av ham er at han er den lærde historiker og videnskapsmann med svært liten sans for praktisk politikk. Han var av natur pasifist, velmenende og godtroende, og derfor ikke så lite naiv. — Han var dessuten fiksert av hendelsen i 1807 da England med Nelson overfalt det fredelige Danmark—Norge og førte bort fellesrikens flåte. Dette førte til at Danmark—Norge kom med i krigen på den «gale sida», dvs. den tapende parts side. Inntrykket av Koht er kort sagt at han er den lærde mann som har sittet i sitt elfenbenstårn og i grunnen ikke forstått stort av det som foregikk. Denne oppfatning av mennesket Koht stemmer imidlertid så lite som vel mulig med den oppfatning man får når man har lest en del av hans arbeider. Det er overflødig å si at man er fullt klar over hans skarpe og klare forstand. Er det mulig å tenke seg at han har koblet denne så totalt ut? Neppel! Det er også andre ting man fort blir klar over. Hele hans tankegang er realpolitikerens. — — —

Koht sier selv at han ikke så på krigen som en ideologisk krig. Rett nok var Hitler og alt hans vesen ham motbydelig, men krigen oppfattet han allikevel som ren maktkamp og en direkte fortsettelse av første verdenskrig. — — —

I sin politikk hadde Koht to store mål. Det primære var å holde Norge utenfor krigen. Det subsidiære at landet kom med på den rette siden, hvis det første skulle mislykkes.

Det vanskelige var at det bestod en indre motsetning mellom disse to mål. Som det fremgår av Kohts redeleggelse og de offentliggjorte dokumenter ellers var det vestmaktene England og Frankrike som særlig presert vår nøytralitet. (Uthevet her.) England ville først og fremst gjøre blokaden av

Alexander Lange, som med dette avslutter sitt store arbeide med klarleggelsen av den manglende mobilisering.

Tyskland lettest mulig. Særlig gjaldt å få stoppet malmtrafikken fra Sverige. Frankrikes hovedmål var å skape et alternativt krigsteater i Skandinavia. I den engelske og særlig den franske presse var det en voldsom hetskampanje mot Norge og Sverige. Det var dette som satte Koht grå hår i hodet og opptok all hans tid (?)

Man forstår på denne bakgrunn bedre hvorfor det ikke ble mobilisert på noe tidspunkt før det var sent. (Uthevet av A.L.) Tyskland var, ifølge Koht, den hele tid meget måteholden i sine krav selv etter episoden i Jøssingfjorden.

Ikke noe særlig godt tegn var dette forresten, men det står i alle fall fast at det var vestmaktene som opptrådte aggressivt. En mobilisering på et kritisk tidspunkt ville derfor av disse oppfattes som en uvennlig handling (?) En kan trygt si at utenrikspolitisk sett var en effektiv mobilisering en umulighet. (?)

En ALMINNELIG MOBILISERING, dvs. å sette landet på krigsfot, var overhodet ikke å tenke på. Innenrikspolitisk sett var det også en umulighet. A-partiet var stort sett pasifistisk og opposisjonen var bortsett fra enkelte på samme linje. De kravet nok større bevilgninger til forsvaret og angrep regjeringen for dens passivitet, men noe krav om MOBILISERING ble ikke reist. Både Hambro og Mowinckel var godt innforstått med situasjonen.

Resultatet var at bare hæren i Nord-Norge ble satt på (Forts. side 6)

Det samme ville oberst Sundlo som birdsjef, men han var for åpenmunnhet og falt i unåde.

Politistaten Norge — Mobiliseringen som uteble ...

(Forts. fra side 1)
rettsapparatet kommer inn i bildet før det måtte vise seg nødvendig.»

Og Arbeiderbladet (5/9): «Påtalemyndigheten har ikke som oppgave å føre saker for historiens domstol.» Selv Sverre Løbergs hjemlige Porsgrunn Dagblad sier: «Vi må tale å høre sannheten — uansett hva den måtte gå ut på.»

Disse sunne meningsyttringer i den nasjonale presse burde foranlediget myndighetene til å kalle tilbake sin kriminalpatrolje før det blir gjort ubotelig skade på strukturen og bildet av det norske demokrati. Men det er tvilsomt.

1. Forbausende nok brøt sjefsredaktør Chr. Christensen, Morgenbladet, den solide pressefront i radio (5/9) da han forsvarte politiintervensjonen! Hvorfor? Den første grunn som ble gitt av Christensen (27/8) var: «I realiteten tar han (Hartmann) livet av gode menns renommé», nemlig «generale Otto Ruges, Lindbäck-Larsens og Ragnvald Roscher Nielsens, samt fylkesmann Hans Gabrielsens fedrelandsinntilstand.»

Nonsens. I løpet av de 60 dager fra «7. april» til «8. juni» søkte de norske autoriteter fra kong Haakons regjering og hans generaler og ned til Administrasjonsrådet og Nasjonal Samling alle sammen hver på sin måte en modus vivendi med de seirende tyskere: Kongen, Koht, Mowinckel etc. med minister Curt Bräuer i Elverum 10/4 1940 og Kristian Welhaven, assistert av de kommanderende skapere av Administrasjonsrådet i Oslo dagen før (etter ordre av Terje Wold) — Minister Arne Scheel med Hitler, Ribbentrop og Wilhelmstrasse opp til 19/4 1940. — Mowinckel, som hadde mandat (fullmakt) fra Nygaardsvoldregjeringen med Göring (via den svenske utenriksminister Christian Günther) fra midt i mai til 3. juni 1940. — Koht, ledsaget av statsråd Anders Frihagen, i Luleå 3. juni da de fulgte opp Mowinckels linje med Günther. Selv 8. juni 1940 da Kongen og hans regjering flyktet til Britannia, var Koht fremdeles i Tromsø og ventet på det tyske svar på den foreslåtte deling av Norge! (Se «Mellom nøytrale og allierte», Universitetsforlaget, '68, og Verdens Gang 5. sept. 1970). Ikke ved noen anledning i løpet av disse 60 dager beordret Nygaardsvoldregjeringen alminnelig mobilisering eller en fight (det å slåss), og den såkalte strugg-

le (kamp) ble i realiteten oppgitt da det norske hovedkvarter på Øyer (Lillehammer) ble rent overende. (Den kortvarige vellykkede intervensjon av 1 bataljon fra 6 divisjon ved Narvik 27.—28. mai 1940 foregikk under kommando i felten av den franske general Bethouart og under overkommando av Admiral Lord Cork & Orrery i Harstad.)

Sjefredaktør Christensens trøbbel er at han på samme måte som de fleste andre «gode nordmenn» er bebyrdet med den falske legende at «kampen varte fra 9. april til 9. mai 1945». (J. C. Hauge i Løbergsaken, 18. mars '69). Som jeg skrev for en tid siden: «Norge var ikke lenger i krig (etter die gesamte kapitulasjon av «den norske overkommando» 10/6 1940). For Norge som stat kunne ikke samtidig både være «i krig» med Tyskland og gjen-nomføre forsvaret av sine grenser sammen med tyskerne.» Visselig ikke når paragraf 5 i kapitulasjonsavtalen også sørget for aktiv norsk assistanse for Wehrmacht. Således: «— gi den tyske overkommando en fullstendig fortegnelse over alle utførte kamphindre» og «Den norske overkommando sørger for at flyplassene Bardufoss og Skånland (nær Harstad) snarest settes i brukbar stand.» (Denne siste foranstaltning var direkte i strid med Churchills ordre av 6. juni 1940 om at «flyplassene ved Bardufoss og Skaanland (sic) som vi hadde bygget i Narvikområdet og som skulle oppgis, skulle gjøres ubrukelige —» («Their Finest Hour», side 144).

Renomméet til Ruge, Lindbäck-Larsen, Roscher Nielsen og Gabrielsen er ikke innblandet. Etter Nygaardsvoldregjeringens flukt og Kohts mislykkede forsøk på å få tyskerne interessert i en deling av Norge 8. juni 1940 hadde Ruge fullmakt av statsrådet til å kapitulere og komme til den lenge tilstrebte modus vivendi med «den tyske overkommando» og Gabrielsen hadde en tilsvarende sivil fullmakt for de nordlige fylker. Disse fullmakter varte til 16. juni 1940 da rikskommissær Josef Terboven formelt overtok full kontroll over den norske stat i henhold til folkeretten på Kirkenes — en legal ordning av statens affærer som hadde eksistert de facto siden 10. juni 1940 ble bekreftet ved avsendelsen av en Waffen-SS-bataljon til Øst-Finmark 23. juni 1940. (Se oberst H. Munthe-Kaas, sitert i Farmand nr. 36).

Og hva mer er, denne ordning varte til 8. mai 1945 da Wehrmacht i Norge kapitulerte for britiske utsendinger fra the Joint Chiefs of Staff i Washington og den britiske general Sir Andrew Thorne overtok tilsvarende diktatorisk myndighet inntil 7. juni 1945. Denne bedrøvelige historie burde ikke lenger overraske «gode nordmenn» ettersom den ble skildret detaljert av N. M. Udgard i Aftenposten (2. mai 1970), med bl. a. denne nøkkelsetning: «Umiddelbart før Kongen kom hjem, 7. juni 1945, overløt general Thorne den sivile administrasjon til norske myndigheter, men i ytterligere nesten et halvt år forble han den øverste militære sjef i Norge», d.v.s. inntil 1. nov. 1945 da hovedmassen av de britiske okkupasjonsstyrker forlot Norge. Den norske stat opphørte ganske enkelt å være «i krig» 10. juni 1940 og den senere påstand om at humbug-«Elverumsfullmakten» ga the Royal Norwegian Government in Exile autoritet over okkupert norsk territorium ble aldri lovlig gyldig. Det kunne være på tide at sjefredaktør Christensen og andre villedede «gode nordmenn» så disse harde kjennsgjeringer i øynene.

Hvis noens «renommé» var blandet inn og hvis det var noen «svikt» så gjaldt det Nygaardsvolds sosialistiske, pasifistiske og defaultistiske regjering som bragte de uheldige generaler og det velmenende Administrasjonsrådet i en slik forferdelig situasjon og så la skylden på uskyldige skydebukker — en politikk som AKTUELL skammelig nok fører videre, ved å bruke Hartmanns vel dokumenterte materiale i samme hensikt.

2. Kriminalpolitiet (Arntzen og Aulie) har vært ledende skikkelser i fortolkningen av norsk krigstidshistorie siden Quisling-saken, tvers gjennom «landssvik»-sakene opp til Løbergsaken — altfor lenge — og den rapporterte utnevning av politiadjutant Hauknæs til å fortsette fremgangsmåten reiser tvil om hvorvidt belysningen av kjennsgjeringene noensinne vil bli overlatt til de rette folk — historikerne.

3. Med hensyn til statsadvokat Wikers uttalte hensikt om å «ha bistand av historisk sakkundige for å trenge til bunns i dette (Hartmanns) materiale», for eksempel professor Magne Skodvin, så reiser dette enda sterkere tvil. (Se Aftenpos-

(Forts. fra side 5)
krigsfot. Her er en underlig parallellitet med Sverige. Der var også bare mobilisert i nord. England gjorde i januar en demarche i Stockholm i den anledning. Det ble foreslått at Sverige også burde mobilisere i syd. Men de møtte en kald skulder. Man

ten 4. sept. 1970). Er Skodvin den rette mann?

Når alt kommer til alt, så forble han omhyggelig uvitende om kapitulasjonen i Trondheim 10. juni 1940 inntil 1956 da han ikke engang nevnte den i sin doktoravhandling «Striden om okkupasjonsstyret i Norge». Siden da har han hevdet den forslitte teori at denne kapitulasjon bare var «lokal». Og i Løbergsaken kom han meget nær falsk forklaring ved under ed å forkaste vitneprovene til den seirende tyske general E. von Buschenhagen og til Sverre Hartmann som bekreftet at kapitulasjonen var «gesamte». Hva mere er, Skodvin gjen-ga Ruges proklamasjon «Krigen fortsetter på andre fronter. Nordmenn er med i striden der», som «Norge er med i striden der» — en vesentlig forskjell! (Se «Mellom nøytrale og allierte»). Den riktige versjon innebærer at nordmenn fremdeles kjempet som frivillige, mens Skodvins innebærer at Norge som stat var i krig. I betraktning av at junikapitulasjonen er hovedpunktet i Hartmannsaken, synes Skodvin å være en meget uskikket historiker til å avgjøre hva som er rett og galt i denne sak som hele «rettsoppgjøret» hviler på.

4. Når originaleksemplaret av Trondheimsavtalen av 10. juni 1940 kan forsvinne fra Den Militære Undersøkel-seskommissjons varetekt i 1947 — og når andre nøkkel-dokumenter fremdeles er båndlagt med MUK's «hemmeligstemplede» innberetning, må en objektiv historikers tiltro til at norske autoriteter vil rykke ut med alle bevisligheter bli röknet. (Se Hartmann i Arbeiderbladet 3. sept. 1970).

I denne krise for norsk rettskaffenhet burde visse-elig Stortinget og regjeringen intervernere før nasjonens skittentøy må luftes for en internasjonal rett. Det vil også, tror jeg, være Ola Nordmanns mening. Tiden er forbi for in-fighting mellom Venstre og Høyre i Norge om forsvaret — de siste 30 eller 40 års landeplage. Oslo, september 1970.

Ralph Hewins

kan spørre om denne samstemmighet bare var en tilfeldighet. — — —

Fra tysk side forelå det som sagt ingen åpenlyse trusler, men det behøver ikke å bety at man var blind for den fare som lurte fra den siden. Man så bare på den som den mindre fare.

Resultatet var — skriver Togstad — i allfall at det ble ingen mobilisering, selv ikke da faren var overhengende de siste dagene før den 9. april. Faren var åpenlyst at selv menigmann som bare hadde presse og radio til orientering kunne forstå det. (Uthevet A.L.)

For å forstå dette har man ikke så mange alternativer å velge mellom. Man kan si at regjeringen var evneløs og ingenting forstod. Det var nærmest den konklusjon Undersøkel-seskommissjonen (av 1945) kom til. Det å være dum er vel ikke straffbart, og det må være folkets ansvar at den slags folk blir satt til å styre landet. Men det er vanskelig på bakgrunn av det vi idag vet å akseptere dette synet.

Det er lettere å tro at Koht til det siste fulgte en konsekvent og kaldblodig linje som dannet et mønster for det som hendte. Ingen statsmann kunne vel forutse akkurat det som hendte, og ingen tror at regjeringen ønsket noe slikt, men det tankemønster som lå til grunn førte uunngåelig til resultatet.

Ser man på saken fra et synspunkt får man inntrykk i det hele og bitene i i puslespillet passer sammen.

Man oppnådde akkurat det man ville om enn på en litt underlig måte.

Norge kom med i krig på den rette siden. La oss slapp lettere fra det enn noe annet land som hadde vært med i krigen mot Tyskland, og ble okkupert. (Uthevet A.L.). Våre offiserers og mannskapers innsats til sjøs og til lands under umulige forhold og senere hjemmefrontens innsats reddet vår nasjonale ære, og det forholdsvise kortvarige felttog i Norge forpurret de engelsk-franske planer om å få etablert et krigsteater i Norden.

Regjeringen Nygaardsvold med Koht i spissen, akttet overhodet ikke å føre noen krig. (Uthevet A.L.) Det må være den enkle forklaring, og det er den logiske følge av tidligere politikk. De ble riktignok halvhetet revet med av begivenhetenes gang, men det ble bare å være

Skodvin i ny gjesteopptreden For ungdommen —

(forts. fra side 1)

mens det jo faktisk i hele okkupasjonstiden sto på en megst god fot med okkupan-ten og dets SD.

Det vi har festet oss ved i første rekke er den nye gjesteopptreden av den ganske utrolige norske samtids-historiker, professor Skodvin. Han farer rundt som en forstyrtet edderkopp i legen-despinnet for å lappe igjen alle huller som tid og vær og harde facts lager og mere og mere skrāsikker og dose-rende blir han for hvert nytt hull. Tenkte vi det ikke at Skodvin også måtte budsen-des til den tyske rettssak, som de norske myndigheter satset så meget på uten noen for-elig grunn. Så det er ve. av «de store» som har trykket på knappen og så spretter Skodvin opp av es-ken og doserer hva virkelig samtidshistorie er til for-bauselse for mange som ikke synes det stemmer med kjr gjerningene.

I Reinhard-saken måtte Skodvin ellers opptre i en ny rolle, sammen med den lokale mil.org. sjef fra den-gang, en mann ved navn Jon Bjørnstad. Før har vi jo sta-dig hørt om hjemmefrontens store innsats i «Norges krig mot Tyskland»; men det pas-set jo ikke så bra i saken mot Reinhard. Han skulle jo dømmes for å ha gått hardt og brutalt frem uten grunn. Og Skodvin var ikke snauere enn at han greide det også! «Det var ingen lett oppgave for historikeren Skodvin» slår Tron Gerhard-sen (bladets utsendte) fast

med på ferden og protestere for allverden.

Er dette et kynisk syn på saken? Mange vil sikkert vi-ke å ke for å godta det. Me. rig er nu en gang ikke noe fotballspill med gentlemansbegreper. Det er en kamp på liv og død, hvor ingen av partene tar smålige hensyn til små na-sjoners interesser. Mon tro om Tallestrand, biskop av un, fra sin himmel ville ha smilt meget aner-kjennende til en slik lære-villig elev som Halvdan Koht — slutter Carl Tøgstad sin tankevekkende og veder-heftig virkende fremstilling og vi denne lange dokumen-tariske påvisning gjennom mange numre i FOLK OG LAND av Oslo byretts og Høyesteretts etter vår opp-fattning freidige fornektelse eller neglisjering av historis-ke fakta med videre i morti-fikasjonssaken Jacobsen—Løberg. —

Salvo errorre et omissione. Alexander Lange

i Arbeiderbladet. «Han kan stoffet utmerket godt, men ble stilt mot to skarpskodde tyske forsvarsjurister. Han sto i vitneboksen i nær tre timer før retten slapp ham.» Han sa ifølge bladets referat bl. a.: «Retten skal huske at det okkuperte Norge var det roligste land i Europa. Tyske soldater brukte Norge som ferieland. De likte Norge, maten, naturen — og roen.» Ser man det!

Som kjent har den nåvæ-ende tyske forbundskansler Willy Brandt skildret for-holdene noe annerledes i bøkene fra dengang, men Skodvin som ble foreholdt dette av forsvarret la ikke skjul på at Brandts bøker måtte leses med en klype salt — slik man kanskje også bør lese haans egne?

NTB gir et resyme av ut-talelsene fra de to norske «sakkynndige» slik: «De for-klarte begge enstemmig at den militært oppbygde mot-standsorganisasjon Milorg etter ordre fra den allierte overkommando i London i løpet av året 1944 ikke had-de foretatt noen form for sabotasjehandlinger mot ok-kupasjonsmaktens militære anlegg, samferdselsmidler eller krigsviktige bedrifter.»

På basis av dette erklærte de to da at det ikke fantes noen «påviselig grunn til å gjennomføre den stort opp-lagte «Aksjon Hokksund» i oktober 1944» som førte til at hotelleier Sanden ble skutt.

Altså: Heng Reinhard, som myrdet bare av pure ond-skapen, mens hjemmefron-ten var så uskyldige som barn i mors liv — eller iall-fall i Skodvins tanker i øye-blikket.

Saken er jo bare den, na-turligvis — hvis da refera-terne i norske aviser gir et noenlunde korrekt bilde av det som foregikk, at vitnene her meget utstudert lar være å nevne at Milorg, som var bygget opp av norske offi-serer som følte seg bundet av æresord og kapitulasjons-avtale, ikke kunne oppta no-en virksomhet mot tyskerne så lenge verdenskrigen på-gikk, men ved siden av dette passive Milorg opptrådte det nordmenn direkte i britiske tjeneste, kommunistiske mord- og sabotasjehandlin-ger og en rekke andre grup-peringer som ikke vek til-bake for noe og ikke følte seg forpliktet av den norske stats forpliktelser. Men den allierte øverstkommander-ende, general Eisenhower, var fullt klar over at Norge som stat ikke kunne opptre i åpen kamp med sin Milorg. Derfor ga han da også ordre

om ikke å anvende Milorg annet enn til å hindre anarki ved en eventuell tysk kapitu-lasjon. Det var Skodvin som selv forklarte dette i ret-ten.

Ellers benyttet naturligvis Skodvin også denne anled-ning til å slå fast — stikk i strid med alle kjente facts — at avtalen i Trondheim bare gjaldt 6. divisjon! Men nå tilføyet han forsiktigvis på bakgrunn av Hartmanns dokumentfremleggelse og er-klæringene fra generalene Buschenhagen og Falken-horst at «Det er påstått tid-ligere, og det blir også gjort idag av enkelte, at det er inn-gått en fullstendig kapitul-a-sjonsavtale. Jeg kan ikke som historieforsker (sic!) forstå at det er grunnlag for en slik oppfatning!»

Hvis det ikke var injuri-erende kunne man faktisk føle seg fristet til å antyde at professoren har en util-latelig lang ledning.

Retten tok visst heller ikke synderlig hensyn til den norske «sakkynndige» efter-som den blankt frifant Rein-hard. I motsetning til det som er vanlig er nemlig Skodvin bare profet i sitt eget land.

ANNELESE PAROW

TANNINSETNING

Trondheim

Gisle Johnsonsgt. 5 - v/Lade-moen kirke - Voldsminde

KRISTNE VENNER

Har du lyst til å treffe gamle ven-ner i et åpent miljø? — *Kristne Venner* møtes den første fredag hver måned i Collets gate 43. Etter en bølge er det bevertning og an-ledning til selskapeleg samvær.

Møtetid kl. 19.15

TIL ALLE FRONTKJEMPERE!

FRONTKJEMPERMERKET

— JAKKESLAGUTGAVEN —

Dette verdifulle minne kan nå fås kjøpt. Benytt anledningen — hvis du har mistet ditt gamle merke eller det er blitt stjålet eller du ellers mener deg berettiget til det — dette gjelder også falnes etterlatte —

Overskuddet av salget går til arbeidet for krigsskadede kamerater.

Prisen er kr. 25,— pr. stk. inkl. porto. Du får merket tilsendt rekommandert ved å sende pengene til postgironummer 206 453.

HUSK DET GODE FORMAL!

Betalingen kan også skje pr. postefterkrav om du skriver og bestiller det ønskede antall merker til Folk og Lands redaksjon. Porto kommer da i tillegg.

(Forts. fra side 4)
kjernikalieutslipp og forgift-ning. Og sist men kanskje viktigst er det dilemma hele folket står overfor: Fortsatt selvmordspolitikk hvor ett av de kortsiktige biproduk-ter er levestandardsøkning, eller en ny kurs for hele samfunnet som vil måtte med-føre en økonomisk-materiell innstramming? Vi står kort sagt alle overfor et valg. Spørsmålet er vel bare om vi i det hele tatt får anled-ning til å velge.

Til slutt vil jeg ta for meg et par ting som hele den siste utvikling klart har be-lyst. For det første dette at ansvaret for den katastrofe vi føres mot, tydelig kan til-skriveres det liberaldemokra-tiske, individualistiske og «humane» livssyn, som be-trakter mennesket som et rasjonelt og økonomisk ret-tet vesen. Dette robot-aktige, statistiske menneske vil da forutsetningsvis måtte gis en utvikling hvor de stadig fle-re og unøvendige luksusbe-hov må imøtekommes, og hvor samfunnet følgelig ut-fra vekstrater og produk-sjonsstatistikker stadig er i fremgang. Noe annet enn denne «fremgang» kan ikke tenkes. Det virkelig farlige ved dette er at nevnte verdi-mønstre til de grader er nedfelt i folkelegemet gjen-nom årtiers ensretting, at en utvikling som ikke tilfreds-stiller de stadig aksellereren-de materielle krav vil møte et protesterende massebrøl. Det er dessverre tvilsomt om naturverntanken vil beholde særlig popularitet når folket konfronteres med dens dy-pere konsekvenser.

Og dette er jo også den mest formidable karakteri-sering av vårt samfunns udelighet, systemets inne-byggede schizofreni. Flertallsavguderiet, partisyste-met, ytrings-, organisasjons-

og streikefriheten, likhets-religionen, alt bare binder utviklingen og legaliserer forråttelsen.

Bare en drastisk omorga-nisering av vårt samfunn og en omvurdering av alle ved-tatte, system-hellige verdier kan få oss ut av uforet. Hvordan i all verden kan et slikt under skje? DU kan være med og bidra til det.

Øystein Ulv

Bølgen av LSD-misbruk

En bølge av LSD-misbruk skyller for tiden over Nor-den, og spesielt da kanskje i Sverige, hvor man i de større byer kan få kjøpt LSD i nes-ten ubegrensede mengder. Prisen er så lav som fem kroner for åtte timers rus og flukt fra virkeligheten. Den livsfarlige gift omsettes helt ned til barn i 13—14-års alderen. Svenske leger beret-ter at de har pasienter i den-ne alder med alvorlige skrekhallusinasjoner. Det er en rekke kjente svenske leger som nå har slått alarm i DAGENS NYHETER. Men at vi også her i Norge har problemet helt inn på livet kan det ikke være tvil om.

LSD er den sterkeste hal-lusinasjonsfremkallende gift som finnes. Allerede brøk-delen av et tusendels gram gir kraftig virkning på hjer-nen. Ungdommer som har anvendt giften bare en gang har fått tilbakefall i hallusi-nasjoner i flere år.

De svenske leger peker på at situasjonen spesielt er alarmerende blant studen-ter. Det er typisk at det er intellektuelle ungdommer som hyppigst søker seg til denne drømmetilværelse i en verden de finner ond og løgnaktig og bare opptatt av de materielle behov.

Saken blir ikke bedre av at det finnes venstreradikale «profeter» og aviser som åpent taler om «hysteri» når folk som ser den alvorlige fare forsøker å gripe inn.

Ungdomssidens redak-tør PER BORGE vil vanligvis være å tref-fe på kontoret i Kier-schows gate torsdage mellom kl. 13 og 15.

GLEM IKKE

kontingent og/eller stø-nad til FORBUNDET for ferien. Det trenger oppslutning fra alle go-de krefter for å kunne fortsette sitt arbeide for den felles sak.

Forsøkene - -

(Forts. fra side 5)
mann gjengir i AKTUELL
for 29. august bl. a.:

«— ca. den 20. juni (antagelig 24. eller 25.) ble stabsjefen ved 6. Divisjon, major Lindbäck-Larsen, kalt til «FOK» (Forsvarets overkommando) i Øverbygd, hvor general Ruge meddelte at det nå var endelig bestemt at grensevakten i Finnmark skulle være norsk — dog således at de avdelinger som stod der skulle kunne avløses av andre norske tropper.

Majoreren fikk i denne forbindelse direktiver for hvordan denne sterke organisasjonsmessig skulle kunne utnyttes som en skole for hæren, og styrken videre søkes utbygget med nye tjenestegrener m.v. (bilag 1).

Samtidig ga generalen direktiver for utdannelsen i skrivelse til fylkesmann Gabrielsen den 24. juni 1940. (Bilag 2).»

Det var jo temmelig naivt å tro at det med de nettopp avsluttede fiendtligheter som bakgrunn skulle være mulig å få tyskerne til å tillate oppbyggingen av en ny norsk hær før det forelå også en endelig og formell fredsslutning, og med en norsk fribytterregjering sittende i England, hos Tysklands fiender. Vi vet ikke om tyskerne fikk rede på Ruges planer, men Lindbäck-Larsen må iallfall resignert slå fast:

«Det ble truffet forberedelse til oppsetning av nye avdelinger for avløsning i Øst-Finnmark, men alt få dager senere — ca. 28. juni — ble det bestemt at de norske tropper skulle avløses av tyske.»

Lindbäck-Larsen, som vel følte seg forpliktet av Ruges direktiver, fortsatte imidlertid sine forsøk på likevel å kunne realisere dem. Han mente formodentlig at sjansene var større hvis saken ble fremmet gjennom statsråd Hagelin og det nye styre og derfor nevnte PM.

Det førte naturligvis heller ikke til noe. På dette tidspunkt kom det uttalelser fra regjeringen om en slags fortsatt privat krig av eksilfolkene sammen med England og det skulle jo ikke akkurat øke lysten hos den tyske okkupasjonsmakt til å innlate seg på militære eksperimenter av denne art med en ny norsk hær som siktemål.

Men, saken ble søkt løst på en annen måte av offiserer innen Nasjonal Samling. Quisling tenkte seg nok å kunne bygge opp en norsk hær med utgangspunkt i Hirten. Med dette som siktemål satte han såvidt vi forstår oberst Konrad Sundlo til sjef for Hirten, og som

KAMERAT HEINEMANN

avla som kjent nylig besøk i Norge, hvor han ble hyllet av en enstemmig presse, av konge og regjering. Her hadde man endelig «en annen slags tysker», en av samme sort som sin venstreradikale åndsfrønde Willy Brandt. Men så satser han da også på de riktige grupper, de som har makt og myndighet i vestens demokratier. Den tysksproglige jødiske avis «Aufbau» i New York har

således bragt en melding om at Heinemann i foreningen for utenlandspresen i Bonn erklært at «Jeg er en bibeltro mann. Den som forgriper seg på Herrens folk begår en dødssynd —». Det er vel imidlertid kanskje rimelig at de arabiske stater spør om også Israel for Kamerat Heinemann er «Herrens stat». Og hva så med de økonomiske hensyn som veier så tungt i dagens Bundesrepublikk?

«Formålet med Den norske Legion var å hjelpe Finland i dets kamp mot kommunismen og først og fremst å danne grensevakt i Finnmark mot Russland.

«Og dette var bakgrunnen for at Den norske Legion kom til Tyskland. Det var en voldsom harme blant guttene p.g.a. dette. Skulle vi dra til Tyskland, ville propagandaen for Legionen — som gikk ut på at den skulle danne grunnstammen for den norske hær og avløse de tyske tropper i Nord-Norge — bli ødelagt. (Det er derfor underlig å lese statsrådspolitikk Hartmanns artikler i dag —).»

Som man vil ha sett av det foranstående så har det altså under hele okkupasjonen og fra mange hold vært gjort forsøk på å opprettholde en norsk hær, eller iallfall en grunnstamme for en ny slik, og bakgrunnen har den hele tid også vært frykt for den store nabo i øst.

Hvis etterkrigs-Norge ikke hadde hatt så dårlige ledere ville det ha kunnet ha grunnstammen til en virkelig krigsvant hær å bygge på. I England hadde nordmenn deltatt som frivillige krigsflyvere og i krigsmarinen. De hadde alle skaffet seg en rik erfaring og gjort en fremragende innsats. Det samme gjaldt de norske frivillige på tysk side på østfronten. De var prøvet og herdet i krigens hardeste kamper og ble ofte rost i dagsbefalinger som værende blant krigens beste. Av disse siste var det ca. 6 000 gjenværende. Altså betydelig flere enn de general Ruge kunne ha håp om å få utdannet i Øst-Finnmark gjennom rekker av år. Men Norge har god råd på folk. Østfrontsoldatene ble anbragt i fengsler og konsentrasjonsleire og Norge havnet i NATO, påny under fremmed ledelse.

OG NÅR VI SKRIVER

om Heinemann, så er det ikke godt å la Willy Brandt være heller, der han operer borte i østen sammen med sitt liberale gissel, utenriksminister Scheel — mannen som smiler så godt og bredt i Brussel sammen med vår egen ditto. Etter hvert siver det jo ut litt om hva Vest-Tyskland har måttet betale for — ingenting, rent bortsett fra å ha gitt avkall på det halve rike. Bonn skal bl. a. ha gitt Moskva en kredit for varekjøp på 30 milliarder D-mark, altså nesten 60 milliarder norske kroner. Og rentesatsen er bare 4%! Videre skal Daimler Benz opprette en kjempefabrikk for lastebiler i Sovjetsamveldet, noe som ikke synes å anfekte alle de jublende norske NATO-venner skjønt det burde være åpenbart for enhver at det her dreier seg om en produksjon av strategisk betydning. Stemningen er da også adskillig mattere i USA enn i det Norge som først og fremst burde være bekymret. Den republikanske senator Allott erklærte således i senatet at Bundesregjeringen hjalp Sovjet i å overgå USA militært. Sovjet kunne nå betjene seg av Bundesrepublikkens industrielle potensial i tillegg til kjempekredittene.

DE UTROLIGE

tyskere av idag er helt uten styring når det gjelder selvbesudling og anger over fortiden. Det siste er at tidskriftet «Metall» som er hovedorgan for det mektige jern- og metall-fagforbund i Bundesrepublikken nå har funnet løsningen på konflikten i Midt-Østen. Med store bokstaver slår bladet opp at «Den opprinnelige årsak til den blodige borgerkrig mellom arabere og israelere er Hitler-Tysklands forbryterske jødemord.» Så nå vet vi da at Tyskland også er skyld i dette som i alt annet ondt i demokratenes gode etterkrigsverden.

SKODVINS SAKKUNNSKAP

hadde ingen gjennomslagskraft for retten i Reinhardt-saken later det til — for det kunne vel ikke være samtids-historikerens objektivitet man tvilte på? Professoren fortalte til en avveksling retten at noen egentlig krig var det da ikke i det okkuperte

Norge, Mil.org. skulle ikke tre i virksomhet før krigen var forbi og få sabotasje-handlinger var det også (trass i alle hjemmefront-museene og alle heltesvada-ene). Likevel sa retten i sin dom: «Mot disse tallrike sabotasje-handlinger og de mange sabotører hadde tyskerne en høyst berettiget gestapo-avdeling med bare 60—70 mann.» «Retten la ikke vekt på professor Skodvins sakkundighet på dette punkt», gråter ARBEIDER-BLADETS utsendte Tron Gerhardsen. Og så spør han: «Man kan spørre om norske myndigheter vil gi bidratt til sakens oppklaring i den grad man kunne vente. «Nei, kanskje man burde ha sendt en annen av våre samtidshistorieeksperter, f. eks. Sverre Løberg. De har jo gjort seg som makkerpar i norske rettsaler.

Månadsbladet

FRIHUG

Upolitisk og romsynt organ for sunn og nasjonal kultur, med artiklar om helse- og samfundsspørsmål, spannde fylgjetongar, dikt m.m. Fritt ordskifte om dei mest ulike emne: — Arspris kr. 30,-. Postgiro for bladpengar 80 821. Prøvenr. mot kr. 2,50 i frim.

Utgevar: Erlin Scim, inn

Tannlege

MARTIN KJELDAAS

Karl Johansgt. 23 — IV, tilv.
Telefon 33 49 00

FOLK og LAND

Kierschowst. 5, Oslo 4
Telefon 37 76 96
Boks 3214 — Sagene

Ekspedisjonstid: Tirsdag til fredag fra kl. 10 til kl. 15. Mandag og lørdag holdes kontoret stengt.

Redaktør Melsom kan bare påregnes truffet etter forutgående avtale.

Abonnementpriser:

Kr. 50,— pr. år, kr. 25,— pr. halvår i Skandinavia. Utlandet kr. 30,— pr. halvår. I nøytralt omslag innenlands: Kr. 60,— pr. år, kr. 30,— pr. halvår.

Bruk postgiro nr. 16 450
Løssalig kr. 2,—

Utgeber A/S FOLK OG LAND